1916. Székesfehérvár, XXIII. évfolyam, 83. szám. Kedd, április 11.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak

Helyben:		Vidéken:	
1 hóra	1 K.	1 hóra	1·50 K.
¼ évre	3 K.	¼ évre	4·50 K.
½ évre	6 K.	½ évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1.
TELEFON 208.
Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: Baranyay Lajos.

Érdekes

rendeletet adott ki a veszprémi rendőrfőkapitány. *Megtiltotta, hogy a gyermekek uniformist viseljenek.*

Helyes. Azok a kis nebulók bizonyos naivitással feszítettek különböző rangfokozatot jelző egyenruhájukban, sokszor mosolyra fakasztottak, mikor katonákkal találkozva hol ügyesen, hol ügyetlenül szalutáltak; elnéztük, amikor az iskolák padjain a tantárgyak tömkelegébe bujva — vagy hancurozva büszkén csillogtatták a feszülő egyenruhát.

Sok naivság volt ezekben a mozdulatokban, de komolyság kevés. Amint egy 5—8 éves gyerektől sok komolyságot várni nem is lehet.

És épen ezért helyeseljük a veszprémi főkapitány betiltó rendelkezését és szeretnők, ha a mi sok mindenre felügyelő főkapitányunk is ugyanezt tenné. Mert ez a divat, melyet a szülők azokkal a kis gyermekekkel majmoltatnak, — nem méltó ahhoz a ruhához, melyet ezer és ezer hős hordoz. Nem méltó azokhoz a nagy gondolatokhoz, melyeket bennük most az egyenruha látása gerjeszt.

Mert az uniformis ma a nagy komolyságnak, az erős munkának, ész és akarat nagy megfeszítéseinek ruhája. *Nem az uniformis teszi ragyogóvá a katonát, hanem a katona hősiessége teszi ragyogóvá az uniformist.* A mi por, hiuság, a cifrálkodás pora rászállott a béke csendes napjaiban, az mind lesöprődött a lövészárkoktól a kórházakig megtett utjaiban. És az az összegyürt kopott, golyójárta uniformis, szebb, magasztosabb, mint volt az a fényes, vakitóan ragyogó, melyen majdnem hanyatvágódott a reá verődő napsugár. Az elszánt küzdés, a hősiesség, a komolyság teszi ragyogóvá a porlepte, esőáztatta, csukaszürke uniformist.

Ezért helyeseljük, hogy a veszprémi főkapitány levetteti a kis nebulókkal. — Nem játek, nem divatdarab az, hanem jel, mellyel ne játszanak, hanem áhitattal nézzék a mi kis gyermekeink. Tanuljják meg azt a kötelességteljesitést azt az önfegyelmezést, melyet ez az uniformis nemcsak jelez, hanem meg is követel, a szülők meg ne öltöztessék fel őket maskaráknak, ne szalutáltassák szegénykéket, ha kopott csukaszürkét viselő katonákkal találkoznak, hanem arra tanitsák meg őket, hogy igazi tisztelettel köszöntsék azokat a hősöket, kik ennek a ruhának komolyságukkal, kitartásukkal, — hulló vérükkel örök dicsőséget szereztek.

Spektátor.

Háboru.

A Maas mindkét partján a németeket olyannyira jellemző rendszerességgel folyik a támadás, amely végeredményében a Verdun körül huzódó gyürűnek mind szorosabbra vonását fogja eredményezni. A németek támadása feltartózhatatlanul halad előre a Maas nyugati partján s bár a franciák folytonos ellentámadásokkal igyekeznek gátat vetni a német előnyomulásnak, szövetségesünk nap-nap után ujabb sikerekről számolhat be.

Haucourt falu és a tőle keletre fekvő erősen kiépitett francia védőpontok elfoglalása után a németek tegnap birtokukba vették a Termita dombot és ezzel nemcsak hogy még jobban megközelitették az ezen a front-szakaszon uralkodó 304 es magaslatot, hanem ennek első részét el is foglalták. A német hivatalos jelentés szerint francia katonák sebesülteknek tetetve magukat, ujra fegyvert ragadtak, midőn németek közeledtek feléjük és hátulról lőttek a rohamozó katonákra. Az erkölcsi összeomlásnak ez nem az első jele a francia harctéren és ez is megerősithet bennünket abban a hitünkben, hogy a németek gondosan előkészitett támadása a verduni harcvonalon győzelemmel fog végződni.

Románia.

Amig katonáink egyre szaporitják sikereiket a harctéren, az entente folytatja kiéheztetésünket célzó politikáját. Bukaresti jelentések szerint az orosz kormány elzárta a határt Románia felé és igy semmiféle áruszállitmány nem mehet ott keresztül. Ezzel az intézkedéssel kapcsolatosan Anglia sem enged át áruszállitmányokat Szalonikin Románia felé. Ezek az intézkedések azért sujtják Romániát, mert gabonatermésének és petrólenmanyagának feleslegét átengedte a központi hatalmaknak, de egyszersmind ezzel akarják presszionálni, hogy a román hadsereg az entente szolgálatába szegődjék. Az entente hatalmak eme intézkedései különben nem nagy jelentőségűek, Románia már hónapok óta nem kapott jelentékenyebb árukü ldeményeket Oroszországból. Szalonikiből sem kaphatott a román kereskedelem ujabb áruszállitmányokat, mert csak a görög kikötőváros ostromba helyezése előtt érkeznek oda nagyobb szállitmányok román számlára.

A negyedik hadikölcsön.

A negyedik hadikölcsön, ugylátszik, lényegében készen áll. Hír szerint az osztrák és magyar hadikölcsön kétféle típusú lesz, részben 6 százalékos járadék, részben 5 és fél százalékos pénztári jegy. Közelebbi részletek természetesen még hiányoznak és a kibocsátási kurzus még nincs megállapitva. Az osztrák hadikölcsön aláirási felhivásának megjelenése a jövő hét folyamán várható és a magyar hadikölcsön prospektusa igen rövid időn belül követni fogja. — A negyedik hadikölcsön érdekében az osztrák pénzintézetek már megkezdték az agitációt és a magyar bankok és takarékpénztárak körlevelei is már a napokban szét fognak menni. — A negyedik hadikölcsön kétségkivül igen kedvező körülmények között kerül kibocsátás alá, miután egyfelől harctéri helyzetünk kitünő volta, másrészt az országos pénzbőség nagymértékben megkönnyiti az egész polgárság lelkes részvételét. A bankok hadikölcsönosztályai már megkezték az előkészitő munkálatokat és a jegyzési határidő kezdetét a hónap második felére várják. Értesülésünk szerint a pénzügyminiszter a fővárosi pénzintézetek vezetőit szombatra tanácskozásra hivta össze, amelyen hivatalos közléseket fog tenni az uj emisszióról és tájékoztatni fogja őket a hadikölcsöntervről. Bankkörökben ugy tudják, hogy a jegyzés husvét hetében fog megkezdődni.

RÁTÓT.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Örömmel látom, hogy a vármegyeház előtti tér hovatovább egészen megszépül. Uj ruhát kap, zöldet, üdét, virágosat Igazán örülök neki. Elfeledem hogy ez az öltöztetés épen most a legégetőbb tavaszi munka idején történik, amikor ott künn, a szántóföldeken minden munkáskézre szükség van, mikor minden talpalattnyi föld élete vagy halált jelent. Hogy ennek a szépitésnek most kellett sok munkaerő és igásnapszám igény bevételével történnie. Hagyjuk ezt!

Engedje meg, hogy ezzel a térrendezéssel kapcsolatban szóvátegyen itt azt, amit vele kapcsolatban hallottam.

Az egyik az, hogy a tér elhordott kemény töltésföldjének helyére nem Székesfehérvár sok ezerholdas határából hordták a termőföldet, hanem a szömörce utcai iskola részére megvásárolt szomszédház kertjéből, ahol most egy nagy-nagy gödrőt ástak. Oda aztán majd valószinüleg megint máshonnan fogják a földet hordani, ha csak a város nem abban a házban akarja az ő halastavát berendezni.

A másik meg az, hogy ezelőtt egy-két hónappal, mikor már valószinüleg tervezték a rendezést, a hivatalos intézőkörök odaállitottak a tér gömbakácai melló nyolckoronás napszámmal hozzáértő embereket, hogy nyessék meg őket. Meg is nyesték, szépen, gondosan. Mintha az örökkévalóság számára dolgoztak volna.

Pár héttel később aztán halálraitélték városunk e szépségeit, kidöntögették és elhordták őket.

Eddig csak azt tudom, hogy a cigányt akasztás előtt megszokták nyirni. Hogy a fákkal is igy kell tenni, ezt csak most tanultam meg Rátót — akarom mondani — Székesfehérvár, ilyen dolgokat intéző vezetőitől. Éljenek!

Maradtam tisztelettel *Kandi.*

Tábori őrségen.

(Vége.)

Milyen érdekes azonban: mentül jobban mulik az éj, annál kevésbbé vagyok álmos. Már nem ragadnak le a pilláim. A bakák ellenben nekidőlnek a hideg homoknálnak s nyitott szájjal alszanak, horkolnak. Csodálom őket, hogy mily hamarosan el tudnak aludni ilyen sanyaru körülmények között is. Milyen hamar és milyen nyugodtan. De nem csoda, fáradtak, kimerültek szegények.

Most jönnek a legfontosabb órák, kettőtől négyig. Ha jő orosz patrul, ilyenkor kellemetlenkedik. De hát éberek az őrök, nem félünk a meglepetéstől.

Belebámulok a gyertya lángjába. Nincs semmi gondolatom, nincs semmi érzésem. Olyan érzéketlen vagyok, mint egy darab fa. Talán a kimerültségtől, álmosságtól. Egymásután szívom a cigarettát, de már az sem izlik. Mind sürübben nézem az órát.

Milyen hideg van! Örömmel gondolok előre is arra, hogy 1—2 óra mulva már meleg takarásban lehetek, meleg pokróc alatt és forró teával hozhatom rendbe átfázott testemet. A lábam már egészen érzéketlenné hidegedett, alig tudok ráállani. A reumám is kegyetlenül sajog a vállamban, a hátamban.

Háromra jár az idő. Kimegyek, azt hiszem, künn gyorsabban mulik az idő; pedig csalódom. Jaj! mikor jö már a hajnal, a világosodás! Még másfél óra csak, igaz, de ez a másfélóra mulik el az egész éjszakából a leglassabban. Mintha csak boszantana az órám is: minél többször nézem, annál lassabban ballag előre. Félek, majd még megáll.

Fél négy s még minden olyan sötét, tán még sötétebb, mint éjfélkor. Semmi jel arra, hogy még világos lesz. Pedig a szemem, a lelkem, a türelmem, hogy várja már a világosságot. Ahelyett, hogy világosodna, inkább egyre jobban sötétedik, mintha csak most esteledne. Sötét, szürke ködfelhők ereszkednek le, nedvesek, ráülnek az ember ruhájára, arcára, sapkájára s nedves marad tölük minden. Ezek a ködfelhők befolyásolják a világosság jöttét. Vagy talán hirtelen akar jöni a világosság, meg akar lepni? Akárhogy jön is csak már itt lenne!

Félöt. Hát végre mégis. Itt a szürkület. Még csak gyenge, piszkos, nedves szürkület, de szürkület, világosság, hajnal, megváltás a kinos várakozásban, álmosságban, türelmetlenségben. Egyre erősödik s egyre szépül is. Már nem olyan csunya szürke, nem olyan nedves. Igaz, flegmás hasussággal, de egyre jobban tünedeznek elő a derengésben a drótakadály cölöpei, szöges dróthuzaljai, a fák ágai.

Le van már fagyva testem-lelkem. Mehetünk befelé. Már nem támadhat meglepetésszerüen az orosz; magából a főállásból is jól láthatnák, ha fölfejlődne, közeledne.

S a fáradt, álmos őrség végigjárja ujra a fagyott hóval födött futóárkot. Nehéz menni, sikos a hó, jegesre van taposva a teteje s oly erőtlenek a lefagyott lábak. Átbujkálunk a drótakadályok alatt, nehéz keresztülvergődni alattuk, különösképp a szuronyos fegyverrel. Mire beérünk, már teljes a világosság!

Benn a meleg takarásban vár a forró tea, a vajas kenyér, a puha fekhely. Ma végigalusszuk a napot.

HIREK.

Háborustémák.

A csecsemők halandósága növekszik. A számadatokat természetesen növeli most a hadiárvák, gyermekek halálozása is. Egy főorvos leverten és szomoruan beszéli, hogy sok és bő alkalma van a csecsemőknek orvosi kezelésében és megvizsgálásában. És a mostani szülötteknél, a csecsemőknél arra a tapasztalatra kell napról-napra jutnia, hogy satnyák, vérszegények, fejletlenek és gyomor-hurutosok. Ennek oka a szegényebb sorsu anyák gyenge táplálkozása, valamint az ebből következő anyatej hiány és az az állapot, hogy a gyermekek más tejhez sem juthatnak, A nyereségvágy, az árdrágitással való üzérkedésnek, a legelemibb tápláló cikkeknek hallatlan drágaságai ime ilyen — a nemzetre nézve is — megdöbbentő, pusztitó eredményekkel kapcsolatosak. A fronton apák, férjek, ifjak ontják vérüket a nemzetért, ottunk itthon levőkért . . a jövő nemzedekért. És itthon uj Heródesek pusztitják a mi csecsemőinknek anyáit. Nem azt kérdezzük itt elsősorban, hogy vajjon elég erős kézzel sujtják-e ezeket az uj Heródeseket. De azt kérdezzük, hogy kis és nagy ujkori Heródesek nem félnek-e az Istentől? És nem gondolnak-e a hazatérteknek a felháborodására és számonkérésére; magának a nemzetnek ítéletére? Nem? akkor mindent megértettünk.

—

— **Katonai kitüntetések.** Őfelsége Tattay István nyugállományu ezredesnek a Ferenc József rend tiszti keresztjét a katonai érdemkereszt szalagján, Németh Rezső 301. honvédgyalogezrednél beosztott 17. honvédgyalogezredbeli tartalékos főhadnagynak 3. osztályu katonai érdemkeresztet hadiékitménnyel adományozta. Durkó Gábor, dr. Hübner Emil, Peuser Rezső VII/17. honvédgyalogezredbeli népfelkelő főhadnagyok és Friesz Gyula VII/17. honvédgyalogezredbeli népfelkelő hadnagy a legfelsőbb dicsérő elismerésben részesültek. Poja István 17. honvédgyalogezredbeli őrmester koronás ezüst érdemkeresztet, a vitézségi érem szalagján. Hampu Vazul tizedes Kölló János őrmester a 17. honvédgyalogezredben, Németh Ferenc cimzetes őrmester VI. csendőrkerületben 1. osztályu ezüst vitézségi érmet, Lehotzky József 17. honvédgyalogezredbeli tartalékok zászlós, Szenes Antál tizedes, Kovács Mikály honvéd, Kőmives József, Molnár András szakaszvezetők, Szalai Pál honvéd, Szőts Sánpor őrvezető, dr. Katona Nándor tartalékos hadnagy, Hibácska Pál tizedes, Luksz Gábor népfelkelő a 17. honvédgyalogezredben, a másodosztályu ezüst vitézségi érmet, Birnbaum Ferenc tizedes, Patkó Miklós, Grimm József, Schöffer György, Sz. Nagy Sándor, Gaál Péter, Boda Mihály, Darai József, Radula Mihály, Petőcz Ferenc, Bakó Antal, Molnár János honvédek, Aszalai János tizedes, Simon Imre őrvezető, Héritz Ferenc népfelkelő tizedes, Forró György, Vilt Jakab, Matyók Márton, Szebényi Dezső, Pótesz Mihály népfelkelők. Horváth János őrvezető. Bincsik József, Csuka Lajos, Nudl Ferenc, Pajer Antal és Berényi József honvédek a 17. honvédgyalogezredben a bronz vitézségi érmet kapták.

— **Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök inditványa a rokkantakért.** A Magyar Gazdaszövetség Darányi Ignác elnöklete alatt e hónap 13-ikán, csütörtökön délelőtt tiz órakor közgyülést tart a Nemzeti Muzeum disztermében s ez alkalommal dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök javaslatot nyujt be a rokkant katonák ellátásáról.

— **Az adóhivatal uj pénztárosa.** Hekele István a móri adóhivatal pénztárosát a székesfehérvári királyi adóhivatal pénztárosfőnökévé nevezték ki. A szimpathikus, kitünő tisztviselő kinevezését, akit Székesfehérvárról helyeztek át nem rég Mórra, mindenki örömmel látja s tisztviselőtársai kitünő főnököt nyertek benne.

— **Kitüntetett csendőr.** Rusz Gyula, móri csendőrörmester, aki mult évi január 20-án vonult az északi harctérre, az ellenséggel szemben tanusitott vitéz magatartásáért a II. oszt. ezüst vitézségi éremmel lett kitüntetve.

— **A csöves tengeri maximális ára.** A földmivelési miniszter leirata szerint a hadsereg részére vásárolt csöves tengeri átvételi ára a szemes kukorica maximális árának kilencven százaléka, vagyis huszonhat korona negyven fillér. Ez az ár április elsejétől fogva érvényes.

— **A városház nagyobbitása.** A régi városház a mostani kibővitéssel sem felel meg céljának, mert még több hivatal bérhelyiségben tartózkodik. Az uj városház megépitésére egyenlőre pedig még gondolni sem lehet. Vinkler Vilmos műszaki tanácsos ugy akarja, megoldani ezt a kérdést, hogy a régi városházra második emeletet épitsünk, amely a még künrekedt hivatalokat befogadja. A műszaki tanácsos már el is készitette az épités tervezetét, amely szerint a második emelet felépitése 80000 K, kerülne. Ezen kiadás fedezésére évenkint 8000 korona bevétel lenne házbérből. A tervezet szerint ugyanis a földszinten üzlethelyiségek lennének. Vajjon megvalósul-e ezen terv, még nem tudui biztosat.

— **Hősi halál.** Kreicsek János móri földmives, 17. honvéd gyalogezredbeli népfelkelő a harctéren kapott betegségében a debreceni kórházban meghalt.

— **A virilisták névjegyzékének kiigazitása.** A város értékképviselői névjegyzékének összeállitásakor a hadiadót is beleszámitották a virilista jogba s igy többen ezen az alapon kerültek bele a névjegyzékbe. Dr. Krausz Zsigmond ügyvéd, városi bizottsági tag ezen intézkedést megfellebbezte s a miniszter a fellebezésnek adott helyt, vagyis a hadiadót nem lehet beleszámitani az értékjogba. Ennél fogva Knazovitzky Bélát, Hercog Sándort Kovács Antalt és Haasz Lajost kitörölték a névsorból, helyükbe Reé Istvánt, Pollák Ármint, Weisz Gyulát, Fekete Gézát és Szücs Róbertet vették fel.

— **Gyászhir.** Sulyos csapás érte városunk egyik köztiszteletben álló családját, Siky Károly postafőtiszt. Meghalt tizenöt esztendős Gyula fiuk. A gyászbaborult család a következő gyászjelentést adta ki: Siky Károly és neje szül. Riva Gizella mint szülők és gyermekük Gazsi, özv. Siky Gáborné mint nagyanya, valamint az összes rokonság nevében fájó szivvel tudatják, hogy szeretett kis fiuk, testvérük, unoka és rokon: Gyuszika f. évi március hó 8-án este 6 órakor, hosszas szenvedés és nagy lelki nyugalommal viselt fájdalmak és a haldoklók szentségének felvétele után életének 15. évében elhunyt az Urban. Hült teteme f. hó 10-én d. u. fél 5-kor fog a sóstói temető kápolnájánál a róm. kath. vallás szertartása szertartása szerint beszenteltetni s az ottani temetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent miseáldozat a megboldogult lelki üdvéért a szent Ferencrendiek templomában f. hó 11-én reggel 7 órakor fog az Urnak bemutattatni,

— **Megfulladt kisgyermek.** Eszé Jánosné Öreg utca 29. szám alatti lakosnál a veszprémi menhelyről hat hónapos kis gyermek volt kiadva gondozásra. A kis Bujtós Lajost, igy hivták a kisgyermeket — ma reggelre halva találták. Ugy fulladt meg. Felelősség senkit sem terhel.

SÖVEGJARTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék fehér és szines barchetok karton, schiffon és damastból. Különféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendőkből. Ágy- és asztalteritők, szőnyeg- és matracszövetekből. OLCSÓ szabott árak.

Az Apolló szinházban kerül bemutatásra a kinematografia legragyogóbb produktuma a **SALAMBO**
CSÜTÖKÖN, PÉNTEKEN ÉS SZOMBATON április hó 13, 14 és 15-én
Flanbert Gusztáv világhirü regénye után 6 felvonásban. — Ami pazar diszlet, hatalmas tömegjelenet és mesés pompa elképzelhető, mind megtalálható e filmen.

— **Az olaszfronti katonák husvéti ajándéka.** Az olaszfronti katonák husvéti megajándékozására a közönség jószivüségéből igazán tekintélyes összeg gyült egybe, amelyen füstölni valót vettek. Az eredeti terv ugy volt, hogy a főispán, alispán és polgármester személyesen fogják elvinni az ajándékokat, sajnos azonban ez a kedves meglepetés nem valósulhat meg. József főherceg épen ma táviratozott, hogy a látogatást nem lehet megvalósitani, mert katonáink most munkában vannak. A szeretetadományokat tehát vasuton fogják elszállitani husvéti meglepetésül. Ezen kedves célra ujabban a következők adakoztak: Báró Trautenberg Frigyesné, Kégl Dezsőné, gr. Széchenyi Domonkos 50—50 korona, gróf Lamberg Ferencné 10 korona.

— **Eletveszedelemben.** Özv. Wittner Jánosné, móri lakos csak nem életével lakolt gondatlanságáért. E hó 7-én este ugyanis égő gyertyával ment le a pincébe, ahol aznap szénkéneggel manipuláltak. A napközben elcsurgatott szénkéneg meggyuladt, fölrobbant és fojtó gázokkal töltötte meg a pincét. Szerencsére a szomszédban levő katonai készültség inspekciós tisztje, Wozasek Rudolf zászlós és Grabkowic tüzérönkéntes meghallván a durranást, halálmegvetéssel rohantak le a pincébe, kivonszolták a már elalélt és kezén égő sebeket szenvedett asszonyt, kihozott a pincéből egy szénkéneggel telt hordót, azután az odavezényelt katonák segitségével rövid néhány perc alatt eloltották a tüzet.

— **Vandalizmus.** Vasárnap reggelre a most készülő megyeháztéri kis parkocska szépen fejlődő kis fenyőfácskáit valami „kulturember" lefejezte. Örömmel látjuk, hogy végre van néhány uriemberünk, akiknek van érzékük és lelkesedésük ahhoz, hogy ennek a kietlen, csúf városnak az arculatját kissé rendbehozzák. A fáradságuk jutalma az ilyen vandalizmus. Vármegyei emberek ugy mondják, hogy éjjel néhány karddal hadonászó vitézt láttak a bokrok között. A kardok hosszuak, tulajdonosaik elszántak voltak. Továbbiakat a meginditott szigoru vizsgálat van hivatva kideriteni. Ha a harcias fanyesők — amit szinte nem tudunk elhinni, — tényleg katonák voltak őrmestertől lefelé, ugy mindenesetre célszerü lesz őket minél előbb a harctérre küldeni, mert halálos vétek lenne ekkora hősi energiát megakadályozni abban, hogy ott nyilatkozzék meg teljes erejében, ahol nem apró, tehetetlen bokrokon kénytelen bemutatkozni.

— **Bőrt loptak.** Wiener Armin Nagy Sándor utca 6. szám alatti bőrkereskedésből egy darab 170 korona értékü bőrt elloptak, mint a kocsiról a raktárba szállitottak. A rendőrség keresi a bőrtolvajt.

— **Hadifoglyok élelmezéseért nem jár megtérités.** Többen kérdezősködtek, hogy a katonai kincstár a mezőgazdasági munkálatokra igénybevett hadifogoly munkások élelmezéseért fizet-e valamit? Az érdekelteket értesitjük, hogy a katonai kincstár a munkaadók, magánosok vagy a község által szolgáltatott élelmezés költségeihez nem járul hozzá, de az őrkiséret és őrlegénységért fejenként és naponként 1 korona 30 fillér élelmezési általányt ad.

— **Tüzeset.** Csókakő községben kigyuladt Zsolnai Ferenc présháza. A lángok átcsaptak Csengedi József házának zsuppal fedett tetőzetére. Szerencsére szélcsend volt és igy a tüzet sikerült lokalizálni. Zsolnai kára 600, Csengedié 2015 korona, mely összegek biztositás révén részben megtérülnek.

— **Villanyducok és villanyóra.** Tisztelt Szerkesztő ur! A villanygyárral kötendő uj szerződés alapján nehány dologra szeretném felhivni a figyelmet, amelyek ugylátszik nincsenek bent az uj szerződésben. Először a villanyducokról essék szó. Hogy milyen állapotban vannak ezek az agyontámogatott, korhadt póznák, hogy mennyire elcsufitják a város utcáit, arról igazán feleslegs volna beszélni. Kötelezni kellene a részvénytársaságot, hogy az összes ducokat kicserélje, a város külső részein csinosan festett faoszlopokat alkalmazzon, a belső részein, pedig értjük alatta a külvárosok fontosabb utcáit is, vasoszlopokat alkalmazzon. Az uj szerződés megkötésekor volna a legjobb alkalom ezen segiteni s jóvá tenni azt a — hibát, amelyet elkövettek akkor, amikor a várost a villanyzetékkel ennyire elcsufitották. A második, amit szóvá akarok tenni, a villanyórák. A mostani szerződés szerint havonkint egy koronát fizetnek a fogyasztók a villanyóráért. Tiz év alatt az ember háromszor is kilizeti az óra árát, de azért a részvénytársaság tulajdona marad. Sőt! nagyon sok óra rossz, a fogyasztó közönség kárára rossz. Es ezért a rossz óráért, amely miatt több áramot is kell fizetni, még havonkint egy koronát szed a telep. Hát, kérem szépen, ez képtelen anomália. Ezen feltétlenül segiteni kell és az órakérdést másként kell megoldani. Tisztelettel: *Figyelő.*

— **Negyed milliárdot küldtek haza a hadban levő katonák.** Hivatalos helyen kimutatást készitettek arról, hogy mennyi pénzt küldtek katonáink a harctérről a hivatalos nyelv ékesszólásával „a mögöttes országrészekbe", magyarán szólva: haza. Az 1915 év folyamán a hazaküldött összegek a következők voltak: 2 267,854 postautalványnyal 235.709,872 koronát küldtek haza a katonák, ezenkivül 62.437 postatakarékpénztári utalással 27.674,743 koronát juttattak haza. Összesen tehát kétszázhatvanhárom millió koronánál nagyobb az az összeg, amit a frontról hazaküldtek egy év alatt a katonák.

— **Állatbetegségek.** Tácon és Fövenyen fellépett a száj és körömfájás. Föveny 5 kilométernyi távolságon belül fekszik Székesfehérvártól, igy a folyó hó 16—17-iki állatvásárt nem lehetne megtartani. Ságy Lajos rendőrfőkapitány azonban ezen ügyben felmegy a miniszteriumba, s kérni fogja az engedélyt az állatvásár megtartására.

— **Élelmiszerküldés tábori postán.** A kereskedelmi miniszter a hadseregfőparancsnokság hozzájárulásával megengedte, hogy a tábori postai csomagokban ezentul nem romló élelmiszerek és élvezeti cikkek: káve (szemes, vagy poralaku), cukor és cukorfélék, csokoládé, teasütemény (kakes), tea, kétszersült, továbbá mindenfajta konzerv (leforrasztott dobozokban) szállitását. Ezenkivül mézet is szabad elhelyezni a tábori postai csomagokban, ha plehtubusban, vagy dobozban olyan módon van csomagolva hogy ki nem ömölhetik.

— **Katonatemetés.** Buncsik Ferenc dunaföldvári lakos a harctéren kapott betegsége következtében elhunyt. Temetése április hó 10-én d. u. 2 órakor lesz a Csapatkórház halottasházából.

— **Elveszett pénztárcák.** Vasárnap délelőtt a cisztercitáknál templomától a Zichy ligetig egy fekete bőr pénztárca 62 koronával elveszett. A becsületes megtaláló kéretik a tárcát jutalom ellenében lapunk szerkezőségébe beadni. — Gulyás Jánosné Öregutca 27 szám alatti lakos tegnap elveszitette pénztárcáját, amelyben 20 korona készpénz volt. A megtaláló adja át a rendőrségnek.

— **Köszönetnyilvánitás.** Mindazok, kik feleithetetlen jó leányunk, Vihart Erzsébet elhunytával bennünket ért csapás alkalmával a részvét bármely jelével megvigasztalni, fájdalmunkban résztvenni igyekeztek, akik a temetésen megjelentek vagy drága halottunk ravatalára virágot helyeztek, fogadják ezuton hálás köszönetünket. Vihart Gáspár és családja.

— **A Székesfehérvári Hitelszövetkezet** tulajdonát képező Deák Ferenc-utca 4. szám alatti ház szabban kézből eladó. Tudakozni lehet a Hitelszövet pénztári helyiségében Tavirda-utca 6. sz. alatt hetenkint csütörtökön és szombaton d. e. 9—12 ig, vagy dr. Klaucz György kanonoknál az intézet elnökénél Szent István-utca 12. sz. alatt.

— **Köszönetnyilvánitás.** Mindazon jóismerőseinknek, kik szeretett férjem, Uszkay György temetésén megjelentek, továbbá a holttestet vivőknek s mindazoknak, kik bármi módon fájdalmunkat enyhitették, ez uton is leghálásabb köszönetünket nyilvánitjuk. Özv. Uszkay Györgyné és családja.

Aki a hadiárvákat szereti, az a dr. Prohászka Ottokár hadiárvaház levélzáró bélyegjeit használja. Kapható a szerkesztőségben és az üzletekben.

— **Ujitás a női reform-fűzők terén;** gyári lerakatot sikerült szerezni nem oly higienikus **„Rádium" reform-fűzőkből,** melyek a gyomrot teljesen szabadon hagyák, csak a hasat és csipőt fűzik, kényelmes járást és szabad mozgást biztositanak, ülésnél nem hátrányosak. — Vételnél feltétlen csak „Rádium" fűzőt tessék kérni! Egyedüli elárusitás egész megyére **Vermes Frigyesnél.** Blous ujdonságok állandó raktára.

— **Köhögés és rekedtség ellen** a legjobbnak bizonyult háziszer a dr. STÖRK-féle komprimált mellpasztilla. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható **Szüts Róbert „Magyar Korona" gyógyszertárában,** Székesfehérvár, Városházter.

Nagyszerü ujitás folytán gyermekfölvételek a legsikerültebben készülnek VIRAG mütermében Rákóczi-utca 5. Szolid egységes árak. Telefon 334.

SZINHÁZ.

Kapuzárás a szinházban. Szombaton este Albert Erzsi bucsuelőadása volt a Sibillben, vasárnap este pedig Andor Zsigmond karnagyot ünnepelték a Hoffmann meséiben. Természetesen mindkét este telt ház volt, s ugy Albertet, mint Andort sok tapssal, virággal tüntették ki. És ezzel lezárult a szini szezon. Csend borul a szinház nézőterére, amely ugyancsak hangos és látogatott volt négy hónapon keresztül. A közönség dicséretesen pártolta a szinikulturát, s reméljük, a társulat azzal fogja honorálni, hogy a következő évadban még jobbat, szebbet fog nyujtani, ámbár az idei munkájáért is általában elismerést érdemel. Ami hiányok voltak, azok legnagyobbrészt megmagyarázhatók voltak a háborus

APOLLÓ MOZGÓ SZINHÁZ

Hétfőn és kedden, április 10 és 11-én:
A hinduleány szerelme
Indiai dzsungel drámája 6 részben
Eredeti felvételek oroszlán, tigris és párduc-vadászatról.
Égő óceán hajó.
Fényes kiegészitő műsor.
Előadások fél 7 és 9 órakor.
Rendes helyárak.

Tavaszi KALAP MODELL ujdonságok megérkeztek; bő választék áll az urhölgyek rendelkezésére, ugy az egyszerübb, mint a legelegánsabb formákból. Közismert női szabóságomban készült blouzokból óriási választék. OLCSÓ ÁRAK.
:-: KALAPOK ÁTALAKITÁSÁT ELFOGADOM. :-:
Radó női divat különlegességek üzlete, Nádor-utca 1. sz. — Telefon 341.

körülményekkel. Főleg egyet szeretnők megérni a következő szini szezonban, hogy még annyi megrovandó szinpadra nem való sem legyen, mint az idén volt. S ez könnyen megvalósitható, csak egy kis jóakarat kell hozzá. Ez pedig, ugy tapasztaltuk, Fodor Oszkár szinigazgatóban teljes mértékben meg van. A legnagyobb elismerést akkor fogja kivivni, ha szinpadja fehérségén a legcsekélyebb foltot sem türi meg.

A háboru és a kereszténység.

Irta: *Ágoston Mihály.*

(Folytatás.)

A kereszténység mindig a haladás zászlóvivője; a kereszténység is harcolt, de fegyverei nem a dorong és a puska voltak, hanem az eszmék és az Evangélium. Hibák tévedések, guosztikus világnézetek a kereszténységet, kifejezetten a kath. Anyaszentegyházat sokszor veszélyeztették — hisz emberek vagyunk, gyarlók — de az Anyaszentegyház minden harcot győzedelmesen kiált: ott volt az Evangélium! És haladt a kereszténység a jog, igazság és a kultura utjain. Tudomány, müvészet, teknika mind a kereszténység karjain léptek fel és mutatkoztak be az emberiségnek, és ugyancsak a kereszténység volt, mely azokat tovább vezette és fejlesztette a a helyes megérés utjain.

Aztán jött egy idő, amikor hidegen szivtelenül fordultak el az emberek a régi ideáloktól, a stoikusok álbölcsek léptek a régi mesterek helyébe, az ész kultuszát állitották a keresztény eszmék helyébe, az anyagot, a természeti erőket és elemeket a lélek helyébe és ezekben végezték meddő kutatásaikat azok után az erők és nyilvánulások után, melyeket a keresztény hit világossága a lelkekben gyujtott fel. A débacle mint látjuk katasztrófális jellegü volt, csőd elé állitotta az emberiséget, a borzalmak és pusztulás polip karjai közé lökte a nemzeteket, lejárta önmagát. Most a megváltó szóra várnak az emberek, de még mindig vannak olyanok, akik megszegik a fejüket: nem! Még nem folyt elég vér!

Mindezek méltán tölthetik el szomorusággal és fájdalommal Szt. Péter utódjának a szivét s hogy intő szózata. majd a béke érdekében tett lépesei, szózatai a pusztában kiáltó szavai gyanánt hangzottak el, szintén abban a még egészen meg nem tört materiális, atheista felfogásban keresendő, mely lekicsinyli a régi ideálokat és a keresztény felfogást gyávaságuknak — bélyegzi az alázatosságot, farizeusoskodásnak a szeretet és [illegible] a lelkiismeretet. Nagy és fontos dolgok várnak a jó keresztényre. Elérkezett a harc ideje, a keresztény eszmék harcának ideje! Minden kereszténynek az Evangéliummal kezében harcra kell szállni a hazugság szelleme ellen. A háboru nincs emelő hatással ezt ismétlem — a kereszténységre, de viszont a keresztény világfelfogás diadalra jutását fejezi ki a háboru motivumaival, mint az anyagelvüség következményeivel szemben.

Mintha dogmává emelték — volna az öldöklést, — úgy gyilkolják egymást a keresztény nemzetek a modern teknika minden eszközével, az emberi észnek minden furfangjával, ármánnyal cselvetéssel hipokrata szemforgatással és hazudozással, hogy a lankadókban az alulkerülőkben fenntartsák a végleges győzelem lehetőségébe vetett hitet és éleszszék a lelkekben az egymás iránt való gyülöletet. Ez történik az Urnak ezerkilencszáztizenhatodik esztendejében, amikor azt hittük, hogy keresztény erkölcs és világfelfogás, mely a felebaráti szeretetre van alapitva, már az egész emberiségnek közkincsévé vált s még a nem keresztény népek körében is gyökeret vert. A keresztény anyaszentegyház a szeretet vallásának Krisztus által alapitott intézete, mely nincs nemzethez és fajhoz kötve, s mely bünnek tartja az emberölést, az önzést, és dicsőiti a lemondást, a alázatot, tehetetlenül áll az emberi nem e végzetes szerencsétlenségével szemben, mintha kiközösitették volna magukat a nemzetek a kereszténységből, nem hallgatnak semmiféle intelemre, vagy békitési kisérletre, hanem a vér mámorától és a gyülölség őrületétől elvakitva rohannak egymásra. A szentatya XV. Benedek pápa kétizben is tett békitő kisérletet, hogy a harcban álló keresztény nemzeteket kibékitse egymással kötelességszerüen intette őket e borzalmas háboru következményeire, béke szózata eredmény nélkül elhangzott szónak bizonyult a pusztában.

Van ebben a megrögzött makacsságban valami gyáva önzés, mely bizonytalansággal néz elébe az eseményeknek, titokban a békét lihegi, de még nagyobb a gyülölete, mely elnyom benne minden nemesebb érzést a gyülölet, semhogy le tudná hajtani a fejét. Pedig talán nem szüntünk meg sem lelkünkben, sem külsőségekben keresztények lenni! Itthon is, a harcok mezején is imádkozunk, istentiszteleteket tartunk, mindenik fél magának követeli az Istent, a Megváltót, mintha bizony ő szentesitette volna a háborut és szolgálatába szegődött volna a gyilkosságoknak és a borzalmaknak! Mindegyik félnek meg van a maga háborus Istene, de az nem a Kimondhatatlan, az Örökkévaló, a Jehova, nem! Az Örökkévalónak, a Jehovának semmi köze a háboruhoz. Az Isten utjai nem ékezödhetnek bele az emberi akaratba. Az ember szabad az akaratával, jót tehet, vétkezhetik s igy a háboru ugyancsak emberi akaratokon mult. Háborus Isten tehát nincs, csak béke Isten van. A háborus isten egy képzelt isten, ez nem létezik, összeférhetetlen az Isten fogalmával és lényegével. A békének és a szeretetnek az Istene az Örökkévaló, a Jehova, a Kimondhatatlan Jóság, Az, aki megváltatott bennünket egyszülött fiával, elforditotta arcunkat a kárhozattól, a szörnyüség nyitott torkától, aki jutalmaz és büntet és nem büntetleneket, hanem bünösöket, aki világokat rendit meg egy szempillantás alatt, de nem ágyukkal, hanem az ő rejtett vulkánaival, villámaival az ő kifürkészhetetlen akarata következményeképen: ez a mi Istenünk — a béke Istene. Ő nem ad győzelmet vér és iszonyat árán, hanem győzelmet ad eszméknek, evangéliumi harcoknak, és győzelmei ad az egyénnek olyan harcokban, melyekben az Ő végtelen és kifürkészhetetlen akarata teszi az emberi lelkeket próbára.

(Folyt. köv.)

Székesfehérvár szab. kir. város tanácsa.

4896|916. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Székesfehérvár szab. kir. város tanácsa 1916. évi április hó 7-én 4896|916. sz. alatt kelt határozatával a város bel- és külterületén felmerülő kövezési, utfentartási és egyébb munkálatoknál szükséges fuvarozást 1916. évi május hó 1-től 1917. évi április hó 20 ig terjedő időre vállalatba adni rendelte. A vállalkozás zárt ajánlatok utján történik.

A zárt ajánlat mintája a következő:

„Alulirott Székesfehérvár szab. kir. város bel- és külterületén 1916. évi május hó 1-től 1917. évi április hó 30-ig felmerülő, a város által elrendelt kövezési, utfentartási és egyéb munkálatoknál szükséges fuvarozásokat, a városi tanácsnak 4896|916. sz. alatt kelt határozatával jóváhagyott, előttem ismert és kötelezőleg elfogadott feltételek értelmében az ugyanott kitett egységi áraknak . . . . %, azaz . . . . száztóli engedmény mellett elvállalom s azok teljesitésére magamat kötelezem. A kivánt bánatpénz fejében 1000 kor. azaz egyezer koronát készpénzben, betétkönyvben, ide mellékelem.“ Kivül: „Ajánlat a Székesfehérvár szab. kir. város bel- és külterületén 1916. évi május hó 1-től 1917. évi április hó 30-ig előforduló fuvarozásokra.“

Csak oly zárt ajánlatok vétetnek figyelembe. melyek 1000 K, bánatpénzt készpénzben, vagy helybeli takarékpénzben, illetve bankbetéti könyvecskében tartalmazzák és a 2. pont alatti minta szerint szerkesztve s jól lepecsételve 1916. évi április 14-ig délelőtt 10 órájáig a városi közigazgatási iktató hivatalnál benyujtatnak.

A zárt ajánlati feltételek egyéb pontozatai alulirot hivatalos helyiségében (városház II. em. 5.) a hivatalalos órák alatt betekinthetők.

Székesfehérvár, 1916. évi április 7-én.

Námessy János
tanácsos.

APRÓHIRDETÉSEK.

Mindenesfiut, tisztességeset felvesz az Egyházmegyei Könyvnyomda Szt. István-tér 1. sz.

Ügyes bolti leany ki a kiszolgálásban és pénzkezelésben is jártas kerestetik. Cim a kiadóban.

Kitünö rózsakfumpli kapható Gőzmalom-utca 4. füszerüzletben.

Butorozott lakás 2 szoba, konyha, gázvilágitás, rechaúd, vizvezeték, kloset a lakásban május 15-től szept. 15-ig kiadó. Budai-ut 6. földsz. 11.

Egy bolti leány felvétetik Kümmel virágüzletben, Kossuth-utca.

Házeladás. Kigyó-utca 23. számu ház szabad kézből eladó.

Intelligens hajadon, a gazdaság ágaiban jártas, kitünő sütő, főző, házvezetőnőnek ajánlkozik plebániára. Cim a kiadóban.

Gyerek-kocsik legolcsóbbtól a legfinomabbik Gerendai Gyula vászon, fehérnemű, gyermek-kelengye üzletében kaphatók, Székesfehérvár, Kossuth-u. 4.

Kárpitos munkákat szolid és megbizható kivitelben készit Turner Imre kárpitos és diszitő Szt. István-3. szám.

URÁNIA SZINHÁZ
FŐZŐ-UTCA – SZT. ISTVÁN-UTCA

Telefon 233. — Tefon 233.

Hétfőn és kedden,
április hó 10 és 11-én:

HENNY PORTEN
SOROZAT

ALEXANDRA

Nagyszabásu pótmüsorral.

Rendes helyárak.

2 előadás fél 7 és 9 kor.

— **Vegyük, olvassuk és terjeszszük** a Magyar Kultura kiadásában megjelent kitünő apologiai füzeteket, melyek 20 filléres árban Horváthné és Rónainé papirkereskedésében kaphatók. Eddig a következők jelentek meg: Örök rrmények. — Atheista-e a modern tudomány. — Az ész és az Isten léte. — Világrend és Isten. — Az élet eredete és az Isten.

UJ LAP

pártokon felül álló keresztény-szociális irányu politikai napilap, amely az egész országban elterjedt és mindennap képekkel jelenik meg 6 oldal tartalommal, amelyben minden hirt hoz röviden, fölösleges szószaporitás nélkül.

UJ LAP a keresztény magyar népnek és társadalomnak minden erkölcsi és gazdasági érdekét felkarolja és védi anélkül, hogy a jogos tekintélyt megsértené. A politikája hazafias és magyar, anélkül, hogy tulhangos, de üres szólamokkal dolgozna.

UJ LAP független lap, amely semmiféle érdekcsoportnak szekerét nem tolja. Az erkölcstelenséget és visszaélést ostorozza, de nem izgat osztálygyülöletre. A szociális és gazdasági bajokat a keresztény világnézet elvei szerint akarja megoldani.

UJ LAP minden előfizetőjének és olvasójának minden ügyben teljesen dijtalanul ad tanácsot, felvilágositást és utbaigazitást és minden nap az üzletekben és a Fejérmegyei Napló árusitóinál 4 fillérért kapható.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomda Székesfehérvárott.